

Tutkimuksen tuen ja hallinnon verkoston (TUHA) uutiskirje

Joulukuu 2014

TUHA on laaja-alainen yhteistyöverkosto, jonka toimintaan voivat osallistua kaikki tutkimuksen tuen ja hallinnon alueella toimivat yliopistoissa, ammattikorkeakouluissa, tutkimuslaitoksissa sekä muissa sidosryhmissä.

Ajankohtaista TUHA-verkostosta

TUHA-verkoston yhteinen tapaaminen järjestetään keskiviikkona 14.1.2015 klo 9.30-14.15
Tapahtuma pidetään DIPOLissa (os. Otakaari 24, Otaniemi, Espoo). Tapaaminen on tarkoitettu kaikille verkoston jäsenille ja muille kiinnostuneille. [Lisätietoa ja ilmoittautumisohjeet](#).

Korkeakoulujen tutkimuksen tuen ja hallinnon yhteistyön koordinaattorin **työpaikka avoinna** CSC:llä. Ks. [hakuilmoitus](#). Hakuaika päättyy 15.12.2014.

TUHA-verkoston ja sen alaisiin ryhmiin voi edelleen ilmoittautua mukaan jäseneksi. Jos olet kiinnostunut osallistumisesta jonkin ryhmän toimintaan, ole yhteydessä sen puheenjohtajaan! Ks. lisää [alaryhmistä ja verkostoista](#).

TUHA-tietomallityöryhmä järjestää **sanastoseminaarin** kaikille tutkimushallinnon sanastotyöstä kiinnostuneille 10.2.2015. Tarkempia tietoja seminaarista julkaistaan myöhemmin ryhmän [wiki-sivustolla](#).

TUHAN työryhmien ja verkostojen kuulumisia

Korkeakoulujohdon strateginen tuki ja tutkimuspoliittinen valmistelu

Puheenjohtaja: Sipo Vanhanen, Helsingin yliopisto

Verkoston jäsenistä on koottu pieni vapaaehtoisryhmä, joka suunnittelee toiminnan aloittamista. Ryhmä on kokoontunut kaksi kertaa pohtimaan konkreettisia tehtäviä, [wiki-alueen](#) käyttöä ja 14.1.2014 pidettävän TUHA-verkoston yhteisen tapaamisen hyödyntämistä verkoston toiminnan vahvistamiseksi.

Tutkimuksen arviointien kehittäminen ja vertailu sekä bibliometriikka

Puheenjohtaja: Johanna Hakala, Tampereen yliopisto

[Wiki-sivusto](#)

Tutkimuksen arvioinnin ja bibliometriikan alaverkosto piti päivän pituisen seminaarin Tampereella 4.11.2014. Aiheena oli yliopistokohtaisten tutkimuksen arviointien hyödyt ja toteuttamistavat. Alustuksia pitivät Pertti Haapala (TaY), Aija Ryyppö (OY), Pirkko Mäenpää (TY), Johanna Hakala (TaY) ja Otto Auranen (SA). Yhteensä paikalla oli 12 henkilöä (seitsemästä yliopistosta, THL:sta ja Suomen Akatemiasta). Keskustelu oli vilkasta ja kokemusten vaihto arvokasta. Seminaarin lopuksi viriteltiin

ajatusta kansallisesta (esim. Hollannin mallin mukaisesta) arviointiprotokollasta, joka tarjoaisi apua arviointiin ryhtyville yliopistoille. Seuraavista tapahtumista ei vielä sovittu - ideat ovat tervetulleita ja niitä voi toimittaa verkoston vetäjälle, tutkimuksen kehittämispäällikkö Johanna Hakalalle (johanna.k.hakala(at)uta.fi).

Korkeakoulujen välinen tutkimusinfrastruktuuriyhteistyö

Puheenjohtaja: Marko Peura, Helsingin yliopisto

Työryhmä on syksyn aikana keskittynyt lähinnä ryhmän jäsenten edustamien korkeakoulujen infrastruktuuristrategioiden tiedonkeruuseen. Kartoitukseen on saatu yhteensä 5 vastausta yliopistoista ja ammattikorkeakouluista. Lisää ennättää vielä lähettää, tarkempaa tietoa löytyy työryhmän [wiki-sivuilta!](#)

Työryhmän jäsenistä puheenjohtajan lisäksi Sinikka Eskelinen (OY) sekä Mari Riipinen (TY) osallistuvat aktiivisesti OKM:n Avoin Tiede ja Tutkimus (ATT) -hankkeen Avoimuuden politiikat -työryhmään. TUHA -infrastruktuurityöryhmässä tehtävää kartoitusta käytetään taustamateriaalina luotaessa kansallista infrastruktuurien avoimen käytettävyyden linjausta.

Tutkimusaineistot

Puheenjohtaja: Sinikka Eskelinen, Oulun yliopisto

Tutkimusaineistojen hallinnointi sisältää monenlaisia tehtäviä alkaen tutkimusluvista aineistojen keruuseen ja tallentamiseen. Tutkijan on varmistettava aineistojen omistus- ja käyttöoikeudet, tallennuksen rahoitus ja miettiä tulosten tieteellisen hyödyntämisen lisäksi aineistojen kaupallista käyttöä. Tutkimusaineisto-verkon asiantuntijat (ja amatöörit) ovat keränneet lyhyen check list-ohjeen, jossa käydään läpi asioita, joita tutkimusaineistojen hallinnoinnissa on otettava huomioon. Ohjeet löytyvät [työryhmän wiki-sivustolta](#)

Samalle sivulle olemme avanneet FAQ - usein esitettyjen kysymysten palstan. Tarkoituksena on kerätä sinne yleisesti kiinnostavia kysymyksiä tai erityisen vaikeita tapauksia ja etsiä niihin vastauksia yhdessä viimeistään TUHA-verkkojen yhteistapaamisessa 14.1-2015.

Tutkimuksen ja tutkimushallinnon alueen viitearkkitehtuurytö

Puheenjohtaja: Mari Riipinen, Turun yliopisto

Työryhmä on aloittanut tutkimuksen prosessin ja siihen liittyvien tukipalveluiden kuvauksen. Työtä on tehty työpajatyypillisesti sekä keskustellen OKM:n kanssa. Työ on vielä kesken, mutta se on saatu hyvin alkuun. Tällä hetkellä tutkimuksen viitearkkitehtuuria pohditaan kansallisesti erilaisissa hankkeissa ja työryhmissä, joten keskustelu OKM:n, CSC:n ja tämän ryhmän välillä on tärkeää. Viitearkkitehtuurityöryhmässä ovat olleet hyvin edustettuina eri yliopistot sekä muutamia ammattikorkeakouluja ja tutkimuslaitoksia.

[Wiki-sivusto](#)

Tutkimuksen ja tutkimushallinnon alueen tietomallityö

Puheenjohtaja: Leena Huiku, Tampereen teknillinen yliopisto

Työryhmä on pitänyt kaksi kokousta, joista toisen yhteyteen tilattiin sanastokoulutus Sanastokeskukselta. Toiminta on organisoitu kolmeen pienryhmään, jotka työskentelevät itsenäisesti. Tutkimustoiminnan tuotokset -pienryhmä käsittelee julkaisuja ja muita tutkimuksen tuotoksia. Tutkimustoiminnan organisointi -pienryhmä kokoaa sanastoa henkilöistä ja organisaatioista ja kolmas ryhmä tutkimusprojekteista. Ryhmän toimintaan ovat tulleet mukaan myös ammattikorkeakoulun ja tutkimuslaitosten edustajat.

Työryhmän jäseniä osallistui marraskuussa tutkimustietojärjestelmäkehittäjien järjestön EuroCRIS Membership -seminaariin Amsterdamissa, josta saatiin kansainvälistä näkökulmaan sanastotyöhön. Sanastot ovat tärkeä elementti yhteentoimivuuden edistämässä, mikä olikin seminaarin pääteemana.

Työryhmä järjestää kaikille tutkimushallinnon sanastotyöstä kiinnostuneille **seminaarin 10.2.2015** pääkaupunkiseudulla. Tarkempia tietoja seminaarista julkaistaan myöhemmin ryhmän [wiki-sivustolla](#).

Julkaisutiedonkeruun yhteistyöryhmä

Puheenjohtaja: Jenni Kokko, Jyväskylän yliopisto

[Wiki-sivusto](#)

Julkaisutiedonkeruun yhteistyöryhmä ei kokoonnu kokouksiin käsittelemään tiettyä agenda, vaan toiminta on enemmän yhteydenpitoa ja yhteistä keskustelua tiedonkeruun yleisistä ja erikoistapauksista. Ryhmän toiminta muodostuu [keskusteluista](#), ja mukaan toivotaan laajasti julkaisutiedonkeruun parissa työskenteleviä.

Tohtorikoulutusverkosto / yliopistojen yhteyshenkilöt

Puheenjohtaja: Ritva Dammert, Helsingin yliopisto

[Wiki-sivusto](#)

Tohtorikoulutusverkosto on tämän vuoden tapaamisissaan keskustellut mm. yliopistojen tohtorikoulutuksen volyymeistä (opiskelijamäärät, valmistuvat tutkinnot) ja rahoitusmuodoista (tohtorikoulutettavien työsuhteet, matkarahat, apurahat yms.), tohtorin tutkintoon vaadittavien opintojen laajuudesta ja sisällöstä, tohtorikoulutusta tukevista sähköisistä järjestelmistä sekä tutkimusetiikan verkkokurssin tuottamisesta yhteistyössä. Tapaamisten materiaalit ja kokousmuistiinpanot löytyvät wiki-alueelta.

Tohtorikoulutusverkoston seuraava tapaaminen pidetään joulukuussa, jossa jatketaan keskustelua tutkimusetiikan verkkokurssin/verkkomateriaalien tuottamisesta kansallisena yhteishankkeena. Projektisuunnitelmaa laativat yhteistyössä [TENK](#), [TSV](#) ja [TJNK](#). Yliopistojen tohtorikoulutusverkoston lisäksi mukaan hankkeeseen kutsutaan eri tahojen toimijoita mm. ministeriöstä, [UNIFI](#):sta, [Arenesta](#) sekä säätiöistä.

Finn-ARMA - Finnish Association of Research Managers and Advisors

Puheenjohtaja: Jaana Backman, Itä-Suomen yliopisto

Finn-ARMAn kolmas toimintavuosi käynnistyi syyskuun alussa 2014. Toiminnan painopisteenä on tulevana toimintavuotena 2014-2015 jäsenistön ammatillinen koulutus, sidosryhmäyhteistyö, viestintä sekä verkoston piirissä toimivat ryhmät. Finn-ARMAn jäseniä ovat Suomessa toimivat yliopistot. Finn-ARMA julkisti elokuussa Tutkimuspalvelupäivien yhteydessä nettisivut www.finn-arma.fi, joiden kautta se tiedottaa järjestämistään koulutuksista sekä ajankohtaisista asioista.

Suomen yliopistokirjastojen neuvosto (SYN)

Puheenjohtaja: Susanna Parikka, Lapin yliopisto

SYN:n toiminnassa erityisesti tutkimuspalveluihin liittyen on mm. järjestetty seminaareja ja yksi kilpailukin.

Tavoitteena SYN:n strategiassa on tutkijoiden tiedonhallintataitojen tukeminen ja tutkijakoulujen tai jatko-opiskelijoiden opetuksessa mukana olevien kirjastojen määrän lisääminen. Tähän liittyen Informaatiolukutaitoverkosto järjesti seminaarin *Tiedonhallintaa tutkijan tueksi - parhaita käytäntöjä jakamassa*. Lisäksi Tutkimuksen tuen verkoston ohjausryhmä järjesti tutkimuksen tiedonhallinnasta kick off -seminaarin [Tutkimusdatan hallinta - mistä on kyse?](#)

SYN:n Tutkimuksen tuen verkoston ohjausryhmä teki yliopistokirjastoille kattavan kyselyn yliopistojen bibliometriikkapalveluista ja käytetyistä työvälineistä. Päivi Kytömäki esitteli kyselyn tulokset Bibliometriikka ja tutkimuksen arviointi -seminaarissa 7.10.2014: *Yliopistokirjastot bibliometriikan osaajina ja toimijoina*.

Tutkijoidenkin tietoaaineistoja käsiteltiin seminaarissa *Kerro ja näytä - osaako kirjasto markkinoida tietoaaineistojaan?*, jonka SYN:n Tietoaaineistoverkosto ja IL-verkosto järjestivät yhteistyössä 3.12.2014 Turussa.

Vuosittainen tutkimuspalveluinnovaatiokilpailu jatkuu vielä vuoden loppuun. Viime vuonna siihen tuli kaksi ehdotusta, Helsingin ja Oulun yliopiston kirjastoilta, ([blogikirjoitus 31.1.2014](#)). Molemmat innovaatiot palkittiin kunniakirjalla.

SYNin koko toimintakertomus vuodelta 2014 on saatavilla [verkkosivuillamme](#) ennen joululomaa.

Muuta ajankohtaista tutkimuksen tuen ja hallinnon alueella

Avoimien tieteiden ja tutkimuksen (ATT) -hanke

[ATT-työryhmien yhteistapaaminen](#) pidettiin 18.11.2014. Tapahtuma oli ATT-työryhmien tiedonvaihto- ja keskustelufoorumi, jossa työryhmien jäsenet ja selvitysten tekijät kertoivat toimintansa edistymisestä sekä ajankohtaisista asioista toiminta-alueellaan. Ryhmät keskustelivat yhteisistä intresseistään sekä pyrkivät määrittelemään mahdollisia tulevia yhteistyöalueita. Ennen tapaamista laaditut [ATT-työryhmien väliaikaraportit](#) . [Avointiede.fi](#)-sivulla julkaistaan lähipäivinä artikkeli, jossa kerrotaan tarkemmin työryhmien yhteistapaamisesta.

Avoimien tieteiden ja tutkimuksen foorumi järjestettiin 25.11.2014. Tilaisuus oli Avoin tiede ja tutkimus -hankkeen vuosittainen yhteistyöfoorumi ja se kokosi yhteen tiedeyhteisön edustajia keskustelemaan ja kuuntelemaan kansainvälisiä avoimien tieteiden asiantuntijoita. Tilaisuudessa julkaistiin avoimien tieteiden ja tutkimuksen tiekartta. Foorumin esitykset sekä tallennevideot ovat nähtävissä [täällä](#).

Avoimelle tieteelle tiekartta - tavoitteena yllättäviä löytöjä ja luovaa oivaltamista

Opetus- ja kulttuuriministeriö julkisti 25.11. avoimien tieteiden ja tutkimuksen tiekartan vuosille 2014-2017. Tavoitteena on, että vuoteen 2017 mennessä Suomi on tieteiden ja tutkimuksen avoimuudessa johtava maa ja että avoimien tieteiden mahdollisuudet hyödynnetään laajasti yhteiskunnassamme. Keskeinen tavoite on julkisin varoin tuotettujen tutkimustulosten, tutkimusdatan ja tutkimuksessa käytettyjen menetelmien julkaiseminen siten, että ne ovat kaikkien halukkaiden tarkasteltavissa ja käytettävissä. Ks. [Lisätietoa](#).

Ilmoittaudu avoimien tieteiden ja tutkimuksen Metadataseminaariin

Avoimien tieteiden ja tutkimuksen -hanke järjestää seminaarin tutkimusdatan metadataseminaariin ja tutkimusdatan avoimuudesta. Seminaarissa julkaistaan tutkijoille uusi palvelu: Etsin - tutkimuksen tietoaisteistojen hakupalvelu. Seminaari pidetään OKM:n Jukola-salissa torstaina 11.12.2014 klo 9-11. Ks. [Lisätietoja ja ilmoittautuminen](#). Ilmoittautuminen 5.12.2014 klo 12 mennessä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) julistaa haettavaksi vähintään miljoona euroa tutkimusjärjestelmää koskevaan selvitys- ja kehittämistoimintaan, erityisesti avoimien tieteiden ja tutkimuksen edistämiseen sekä avoimuuden hyödyntämiseen innovaatiotoiminnassa ([Tieto käyttöön](#)). Hakuaika päättyy 30.1.2015.

Tapahtumia

- Lisää tutkimuksen tuen ja hallinnon alueen tapahtumia Suomessa ja muualla löytyy TUHAN [tapahtumakalenterista](#)

Seuraava TUHA-uutiskirje lähetetään maaliskuussa 2015.